

Bir neçə gün bundan öncə ABŞ-in Nebraska ştatının qubernatoru Pit Rikets Xocalı soyqırımı barədə bəyannamə imzalamışdır. Bəyannamədə qeyd olunduğu kimi, qubernator 26 fevral tarixini bütün ştatda “Xocalını anma günü” elan etmiş və ştat sakinlərini bu günü hüznə yad etməyə çağırmışdır.

Bəyannamədə Xocalı qətləmi dəhşətli faciə kimi pislənilir. Sənəddə 24 il əvvəl - 1992-ci il fevralın 26-da Xocalı qətləmi zamanı 600-dən çox günahsız mülki əhəlinin, o cümlədən böyük sayda uşaq, qadın və qocaların kütləvi şəkildə qətlə yetirildiyi bildirilir. “Human Rights Watch” təşkilatının bu soyqırımını regionda baş vermiş ən böyük kütləvi qırğın adlandırdığı vurğulanaraq qeyd

manizm ideallarına sədaqət nümayiş etdirən bütün insanların bu faciəyə öz qəti, birmənalı mövqelərini bildirmələri üçün ciddi və məqsədyönlü iş aparılmalıdır” sözləri fondun bu sahədə gördüyü işlərin ana xəttini təşkil edir.

Heydər Əliyev Fondu yarandığı vaxtdan Azərbaycan həqiqətlərini, Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzünü, Dağlıq Qarabağ münaqişə-

findən soyqırımına və etnik təmizləmə siyasətinə məruz qalmışlar. Bir milyondan çox soydaşımızın insan hüquqları tapdanmışdır. Bütün bəşəriyyətə qarşı tarixi bir cinayət olan Xocalı soyqırımı Azərbaycanın XX əsr tarixinin ən ağır faciəsidir.

Bütün bu reallıqlar, bütün bu həqiqətlər bizim ən ağır problemimizdir və biz artıq bu reallıqlarla, bu həqiqətlərlə XXI əsrə qədəm qoymuşuq. Bütün bu həqiqətləri, bütün bu hadisələri, faktları, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin əsl səbəb və nəticələrini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq, informasiya blokadasını yarmaq, on illərdir erməni diasporu tərəfindən yayılan yalan və uydurmaların qarşısını almaq Heydər Əli-

şi fəaliyyətləri haqqında ətraflı informasiya var. Toplu ingilis, fransız, rus, alman, macar və s. dillərdə çap olunaraq bir çox xarici ölkələrdə yayılmışdır.

Hazırda bu nəşrin başqa dillərə tərcüməsi davam etdirilir. Nəfis şəkildə tərtib edilmiş və yüksək poliqrafik səviyyədə çap olunmuş bukletlər fotoşekillərlə zəngindir. Bütün bukletlərdə Azərbaycanın xəritəsi verilib və burada Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş Azərbaycan əraziləri göstərilib. Eyni zamanda, burada münaqişə nəticəsində dəymiş ziyan, erməni terrorizmi, işğalın qurbanları və s. məlumatlar yer alıb. Xocalı soyqırımının 24-cü ildönümü ilə əlaqədar Heydər Əliyev Fondu hər il olduğu ki-

dim Xocalı şəhərini yerlə-yeksan etmişlər. Əvvəlcə Xocalı toplardan və digər hərbi texnikadan şiddətli atəşə tutularaq darmadağın edilmişdir. Şəhər ərazisində yanğınlar başlamışdır. Sonra piyada qüvvələr bir neçə istiqamətdən şəhərə girmiş, sağ qalmış sakinlərə vəhşicəsinə divan tutulmuşdur.

Həmin gün qısa bir vaxt ərzində erməni silahlı dəstələri şəhərin dinc əhalisindən 613 nəfəri qəddarcasına, ağır işgəncə verməklə məhv etmiş, 421 nəfərə ağır xəsarət yetirmişlər. Mühəsirədən çıxmağı bacarmış dinc sakinləri yollarda, meşələrdə pusqu quran erməni hərbiçiləri xüsusi amansızlıqla qətlə yetirmişlər. Azğınlaşmış cəladlar insanların başlarının dərisini soymuş, müxtəlif əzalarını kəsmiş, körpə uşaqların gözlərini çıxarmış, hamilə qadınların qarınlarını yarmış, adamları diri-diri torpağa basdırmış və ya yandırmış, cəsədlərin bir qismini minalamışlar.

Bu zaman 1275 nəfər itkin düşmüş və girov götürülmüş, 10 min əhalisi olan şəhər talan edilmiş, tikililər dağıdılmış və yandırılmışdır. Onlardan 150 nəfərinin, o cümlədən 68 qadının və 26 uşağın taleyi bu gün də məlum deyildir. Faciə nəticəsində 1000-dən artıq dinc sakin müxtəlif dərəcəli güllə yarası alaraq şikəst olmuşdur. Qətlə yetirilənlərin 106 nəfəri qadın, 83 nəfəri azyaşlı uşaq, 70 nəfəri qocalar idi. 487 nəfər şikəst edilmişdir. Şikəst olanlardan 76 nəfəri yetkinlik yaşına çatmamış oğlan və qızlardır.

Bu hərbi-siyasi cinayət nəticəsində ailələr məhv edilmiş, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirmişdir. Şəhid olanlardan 56 nəfəri xüsusi qəddarlıq və amansızlıqla diri-diri yandırılmış, başları kəsilmiş, gözləri çıxarılmış, hamilə qadınların qarınları süngü ilə deşik-deşik edilmişdir.

Xarici ölkələrdə keçiriləcək anma mərasimləri Heydər Əliyev Fondunun ingilis, rus və türk dillərində hazırladığı “Xocalı soyqırımı” filmi-nin nümayişi ilə başlayacaq. Mərasimlərə dəvət olunanlar erməni şovinistlərin Xocalıda törətdiyi vəhşilikləri əks etdirən fotoşekillərlə və müxtəlif illərdə xarici ölkələrin nüfuzlu nəşrlərində Xocalı faciəsi haqqında dərc edilmiş materiallarla geniş tanış olacaqlar. Bu tədbirlərdə Heydər Əliyev Fondunun ümumtəhsil məktəbləri və uşaq evlərində keçirdiyi “Xocalı uşaqların gözü ilə” mövzusunda rəsm müsabiqəsinin seçmələrindən ibarət ekspozisiyalar da təqdim olunacaqdır.

Fondun hazırladığı “Qarabağ həqiqətləri” bukletlər toplusu Qarabağın tarixi, münaqişənin başlanması, Xocalı soyqırımı, erməni vandalizmi, erməni terror təşkilatlarının Azərbaycana qarşı fəaliyyəti haqqında ətraflı informasiya almağa imkan verir. Bundan əlavə, “Qarabağ həqiqətləri” çərçivəsində geniş ictimaiyyət arasında aksiyalar keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. İctimai rəyi formalaşdırmağa yönələn bu kimi tədbirlər Moskva, Berlin, Strasburq, Brüssel, Buxarest, Cenevrə, Ankara, İstanbul, Paris, Praga, Lidiçe, Tbilisi və başqa şəhərlərin sakinlərinə Xocalı soyqırımı haqqında obyektiv və dürüst informasiya almağa imkan yaradacaqdır.

Heydər Əliyev Fondu Xocalı haqqında həqiqətləri və keçirilən aksiyaların dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün xarici ölkələrin kütləvi informasiya vasitələri ilə ardıcıl iş aparır.

Rəhman SALMANLI,
“Azərbaycan”

Azərbaycanın XX əsr tarixinin ağır faciəsi

Heydər Əliyev Fondu Xocalı soyqırımını həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün ardıcıl iş aparır

olunur ki, bu dəhşətli hadisə dünya xalqları arasında qarşılıqlı anlaşıma, ünsiyyət və tolerantlığın nə qədər zəruri olduğunu göstərir.

Bəyannamə eyni zamanda, Nebraska ştatının dövlət katibi Con Qeyl tərəfindən də imzalanıb. Xatırladaq ki, ABŞ-da Xocalı qətləmini tanıyan və pisləyən ştatların sayı artıq 18-ə çatıb. Bu say dünyanın digər ölkələrində də ildən-ilə artmaqdadır. Bütün bunlar Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin daxili və xarici siyasətinin, habelə Heydər Əliyev Fondunun dünyada apardığı təbliğatın, haqqa-ədalətə çağırışın nəticəsidir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin bu hadisə ilə bağlı dediyi: “Xocalı soyqırımı XX əsrin ən böyük insan faciələrindən biridir. Xocalıda misli görünməmiş qəddarlıqla törədilmiş və insan qırğınının Yer kürəsinin hər hansı bir guşəsində baş verməsinin qarşısını almaq üçün Xocalı soyqırımı həqiqətləri dünya ictimaiyyətinə hərtərəfli çatdırılmalı və hu-

sinin əsl mahiyyətini beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmağa xüsusi önəm verir. Fondun prezidenti, ISESCO və UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva demişdir: “Bu gün Azərbaycanın ən böyük, ən ağırlı problemi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllidir. Ölkəmizin qarşısında duran ən mühüm məsələ budur. Min il öncə olduğu kimi, bu gün də hər bir millətin qarşılaşa biləcəyi ən böyük haqsızlıq, ən böyük faciə təcavüz və torpağının işğalıdır. Azərbaycan xalqı artıq 24 ildir ki, belə bir haqsızlıqla üzləşmişdir. Ermənistanın hərbi təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın 20 faizi işğal altındadır. 20 mindən artıq insan həlak olmuş, 50 mindən çox adam yaralanmış və əlil olmuşdur. 1 milyondan artıq insan 20 ildən çoxdur ki, öz doğma torpağından didərgin düşərək, qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətində yaşayır. Azərbaycanlılar ermənilər tərə-

yev Fondunun fəaliyyətində həmişə mühüm yer tutur”.

Bu istiqamətdə görülməqsədyönlü iş 2005-ci ildə fondun yaratdığı və geniş məlumat bazasına malik “Azərbaycan” portalının internet şəbəkəsinə qoşulması ilə başlamışdır. Portalda Qarabağ müharibəsi, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü, işğal olunmuş ərazilərdə yerli əhaliyə qarşı törədilən azğınlıq, tarixi-memarlıq abidələrimizin vəhşicəsinə dağıdılması barədə faktlar öz əksini tapmışdır.

İyirmi dörd illiyini sonsuz ağır-acı ilə qeyd etdiyimiz Xocalı soyqırımı portalda ayrıca bölmə kimi təqdim olunur və 1992-ci ilin fevralında erməni quldurlarının törətdikləri qırğın haqqında geniş məlumatla yanaşı, burada qanlı faciəni əks etdirən fotoşekillər də yerləşdirilmişdir.

Fondun nəşr etdiyi “Qarabağ həqiqətləri” bukletlər toplusunda da Xocalı soyqırımı, erməni təcavüzünün nəticələri, erməni terror təşkilatlarının Azərbaycana qar-

mi, bu il də xüsusi layihə həyata keçirməyə başlamışdır. Layihə çərçivəsində Ermənistan silahlı qüvvələrinin Xocalıda törətdikləri qırğınla bağlı Rusiya, Türkiyə, Fransa, Macarıstan, Rumıniya, Belçika, Avstriya, Almaniya, Çexiya, İsveçrə, Gürcüstan və digər ölkələrdə silsilə tədbirlər keçiriləcəkdir. Soyqırımına həsr olunmuş silsilə tədbirlər fondun təmin etdiyi təbliğat materialları əsasında səfirlik, konsulluq, diplomatik nümayəndəliklərin və diaspor təşkilatlarının xətti ilə qeyd olunacaq.

Fondun hazırladığı nəşrlərdə, bukletlərdə və digər əyani təbliğat vasitələrində, habelə öz ana dillərində keçirilən tədbirlərdə, görüşlərdə xarici ölkə vətəndaşlarına bir daha çatdırılır ki, Azərbaycan tarixinə qanlı hərflərlə yazılmış 1992-ci ilin 26 fevral gecəsində erməni silahlı dəstələri keçmiş SSRİ-nin Xankəndi şəhərində yerləşmiş 366-cı motoatıcı alayın zirehli texnikasının və hərbiçilərinin köməyi ilə qə-